

Wykład:

MECHANIZMY FUNKCJONOWANIA

RYNKU PRACY

Podaż pracy

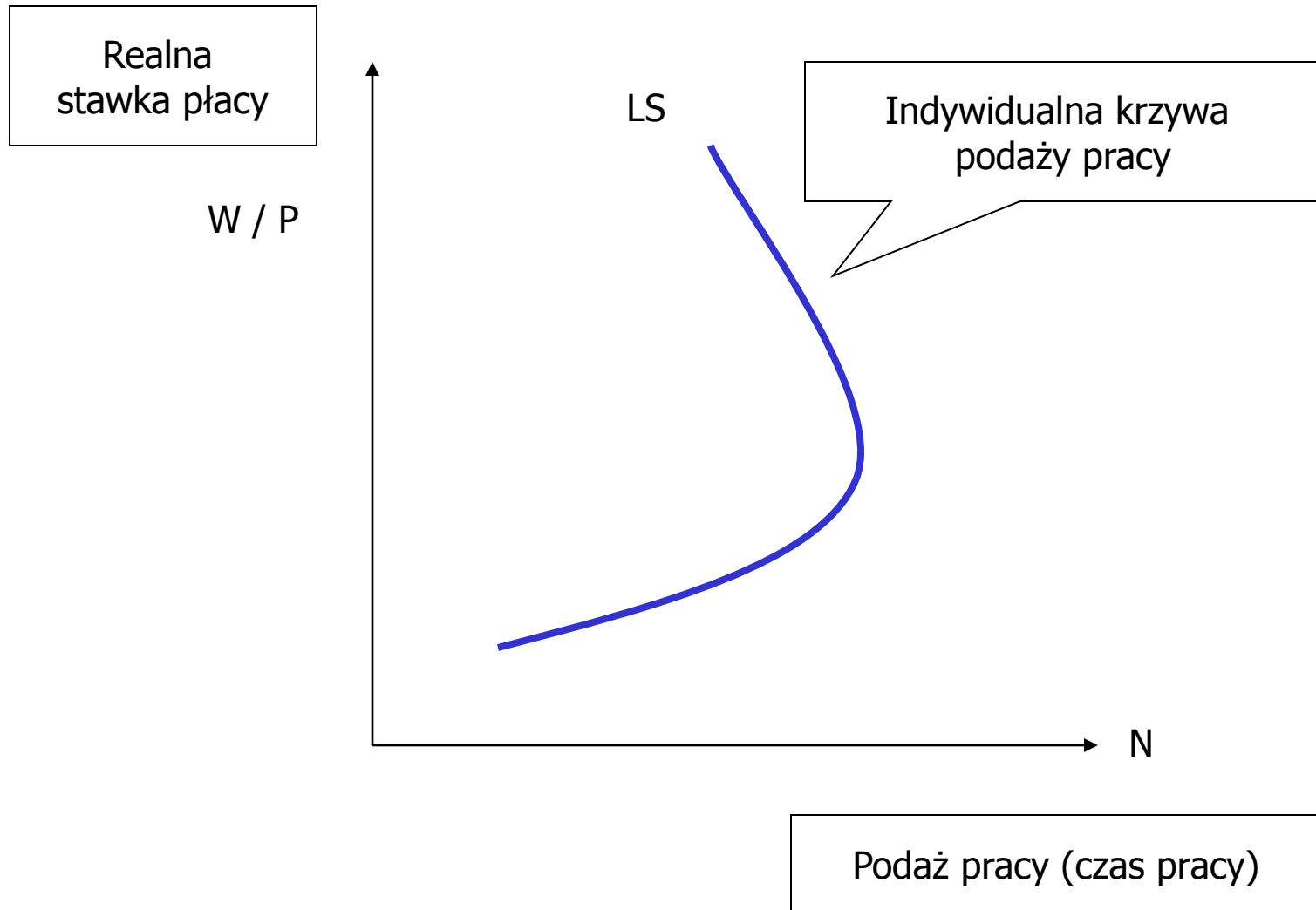
Podaż pracy jest określona przez decyzje poszczególnych pracowników dotyczące ilości czasu, który chcą przeznaczyć na pracę.

Płaca realna jest miarą bodźców do pracy.

Płaca realna – iloraz płacy nominalnej i poziomu cen, informuje o ilości dóbr, które można nabyć za daną płacę nominalną.

Przy wyższych płacach ci, którzy są już zatrudnieni, będą chcieli pracować więcej.

Indywidualna krzywa podaży pracy

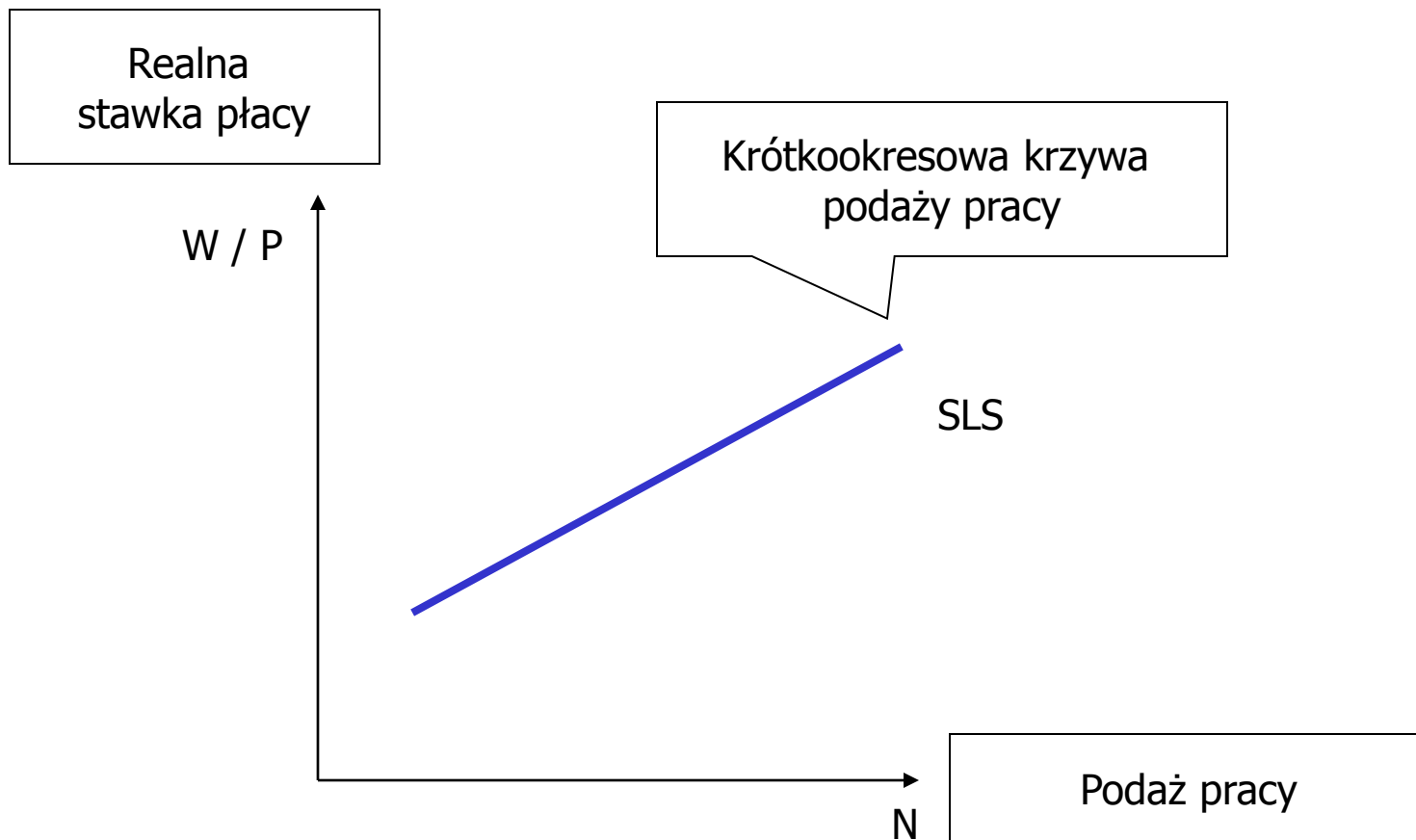
Efekt substytucyjny i dochodowy

Efekt substytucyjny – oznacza, że w miarę wzrostu stawek płac występują silniejsze bodźce do pracy – cena czasu, który nie jest związany z pracą (alternatywny koszt pracy) jest wyższa.

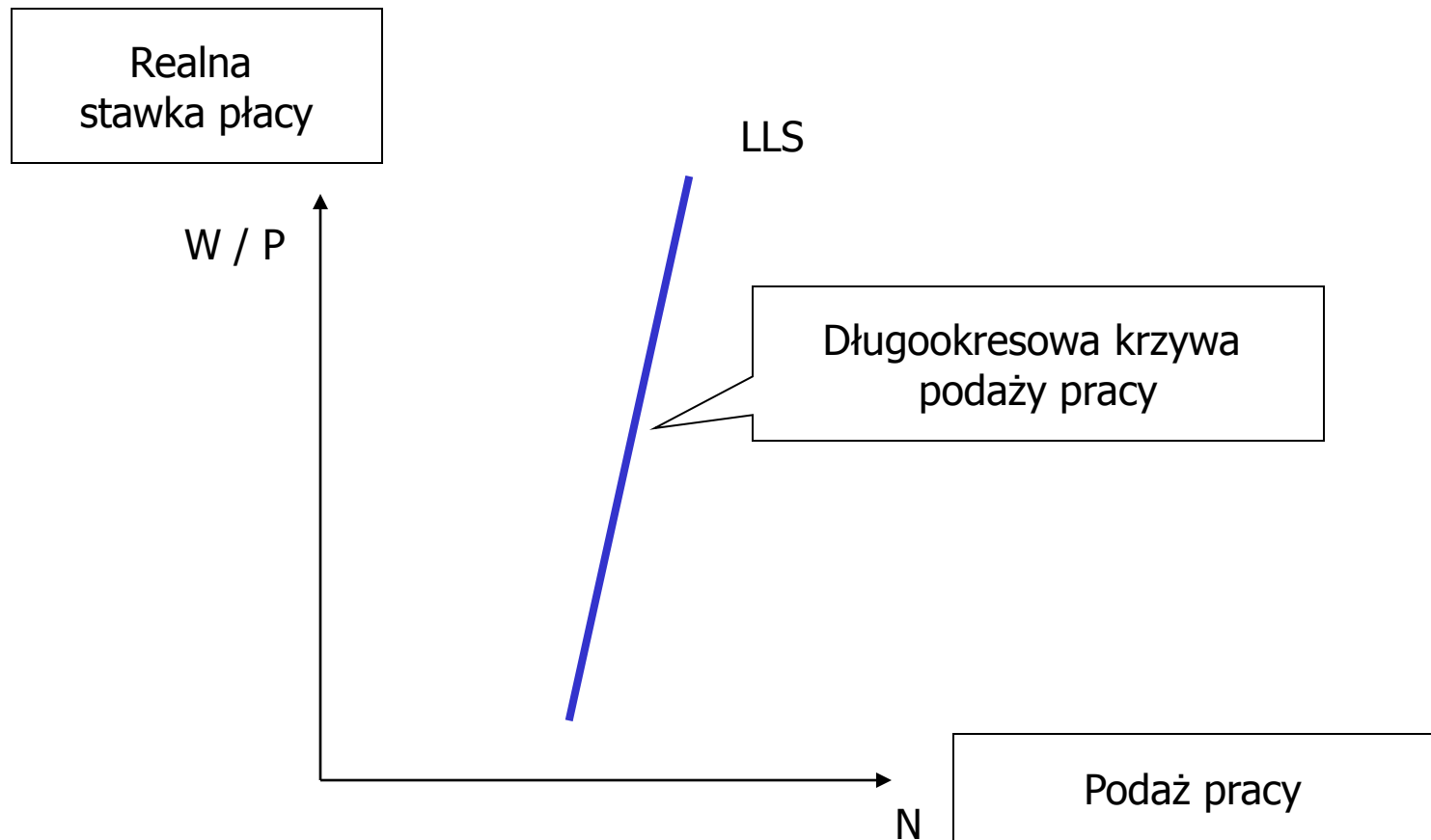
Efekt dochodowy (na rynku pracy) – wzrost płac realnych poprawia położenie pracownika i zwiększa jego konsumpcję różnych dóbr w tym “wypoczynku”.

Krótkookresowa krzywa podaży pracy

Długookresowa krzywa podaży pracy

Ogólna liczba godzin pracy w roku i średnie płace w latach 1870 - 1987

Kraj	1870	1913	1938	1987
<i>Liczba godzin pracy w roku na jednego pracownika</i>				
Francja	2945	2588	1848	1543
Niemcy	2941	2584	2316	1620
Wielka Brytania	2984	2624	2267	1557
USA	2964	2605	2062	1608
Szwecja	2945	2588	2204	1466
<i>Płace realne (1870 = 100)</i>				
Francja	100	205	335	1388
Niemcy	100	185	285	1227
Wielka Brytania	100	157	256	589
USA	100	189	325	643
Szwecja	100	270	521	1439

Liczba godzin pracy (w ciągu roku), 2015-2017

Kraj	Liczba godzin pracy, 2015	Liczba godzin pracy, 2016	Liczba godzin pracy, 2017
Dania	1412	1410	1408
Francja	1482	1472	1514
Niemcy	1388	1363	1356
Grecja	2033	2035	2018
Japonia	1719	1713	1710
Korea Płd.	2082	2069	2024
Holandia	1422	1435	1433
Polska	1963	1928	1895
Hiszpania	1701	1695	1687
Wielka Brytania	1674	1676	1681
USA	1786	1783	1780

Popyt na pracę

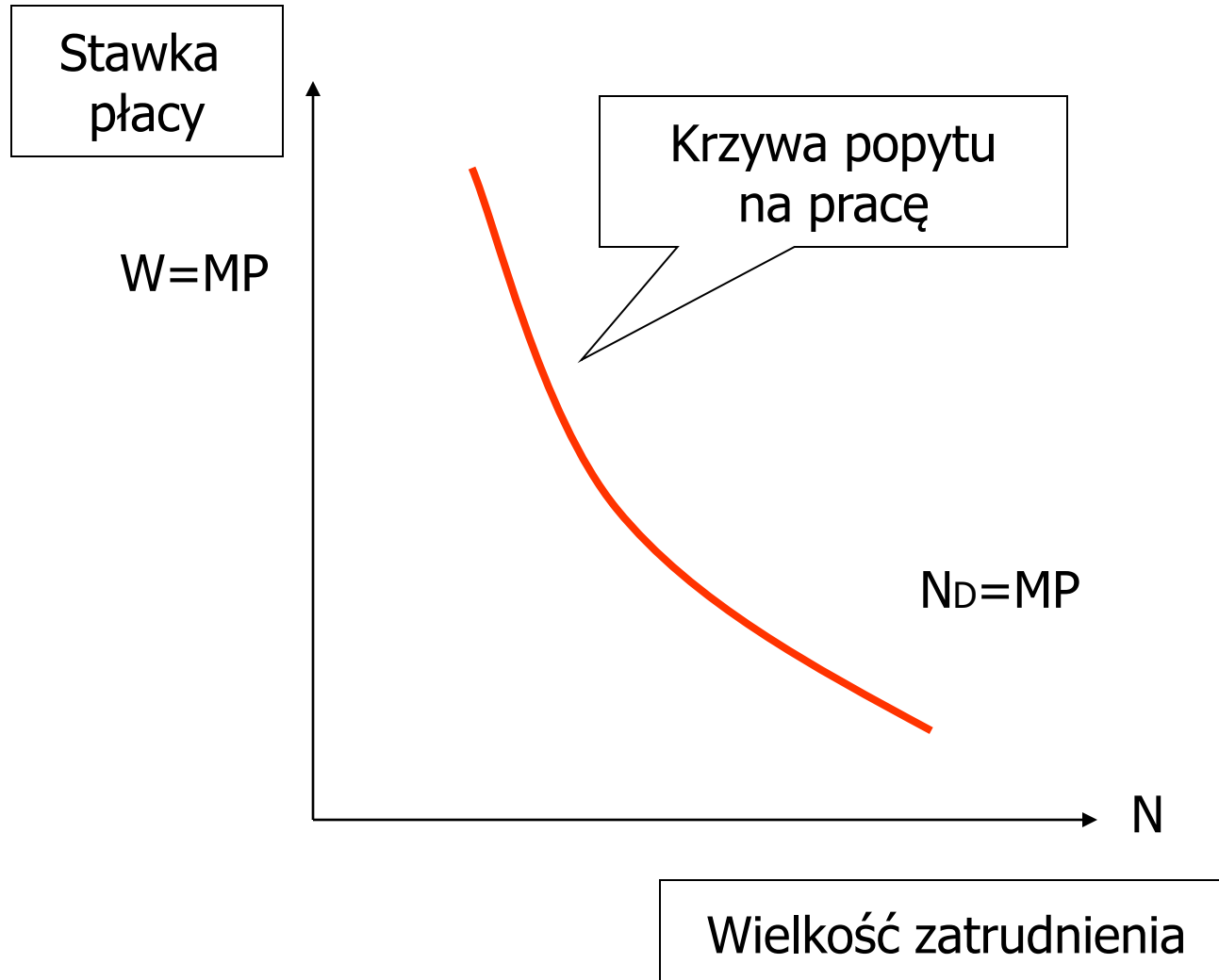
Popyt na pracę reprezentują firmy. Popyt na pracę jest popytem pochodnym popytu na dobra i usługi (produkty pracy). Zależy od płacy i wydajności pracowników.

Krańcowy produkt pracy jest równy przyrostowi produkcji wynikającemu z zatrudnienia dodatkowego pracownika przy danym zasobie kapitału rzeczowego.

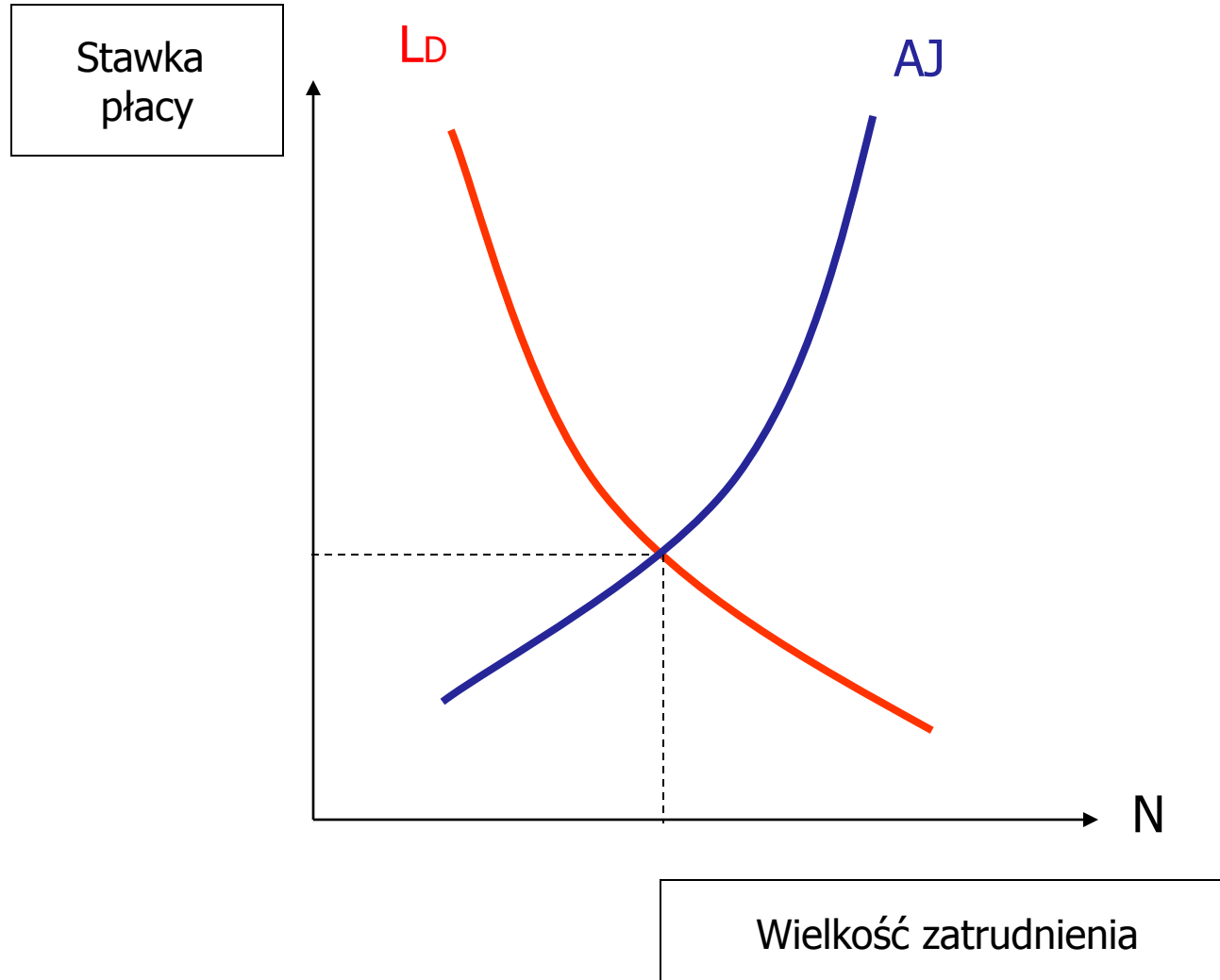
Jeżeli wartość krańcowego produktu pracy jest wyższa od płacy realnej, to przedsiębiorstwa zwiększają zyski przez wzrost zatrudnienia.

Funkcja popytu na pracę jest ujemną funkcją płacy realnej, ponieważ krańcowy produkt pracy zmniejsza się wraz ze zwiększaniem nakładu pracy.

Krzywa popytu na pracę

Równowaga na rynku pracy

Roczna płaca na pełnym etacie, 2016 i 2017

Kraj	Roczna płaca (w USD PPP), 2016	Roczna płaca (w USD PPP), 2017
Dania	52 580	51 466
Holandia	52 833	52 877
USA	60 154	60 558
Japonia	39 113	40 863
Wielka Brytania	42 835	43 732
Francja	42 992	43 755
Niemcy	46 389	47 585
Hiszpania	37 333	38 507
Korea Płd.	32 399	35 191
Grecja	25 124	26 064
Polska	25 921	27 046

Źródło: OECD, Employment Outlook, 2017 i 2018.

Płaca netto, płaca brutto i koszty pracodawcy (2018)

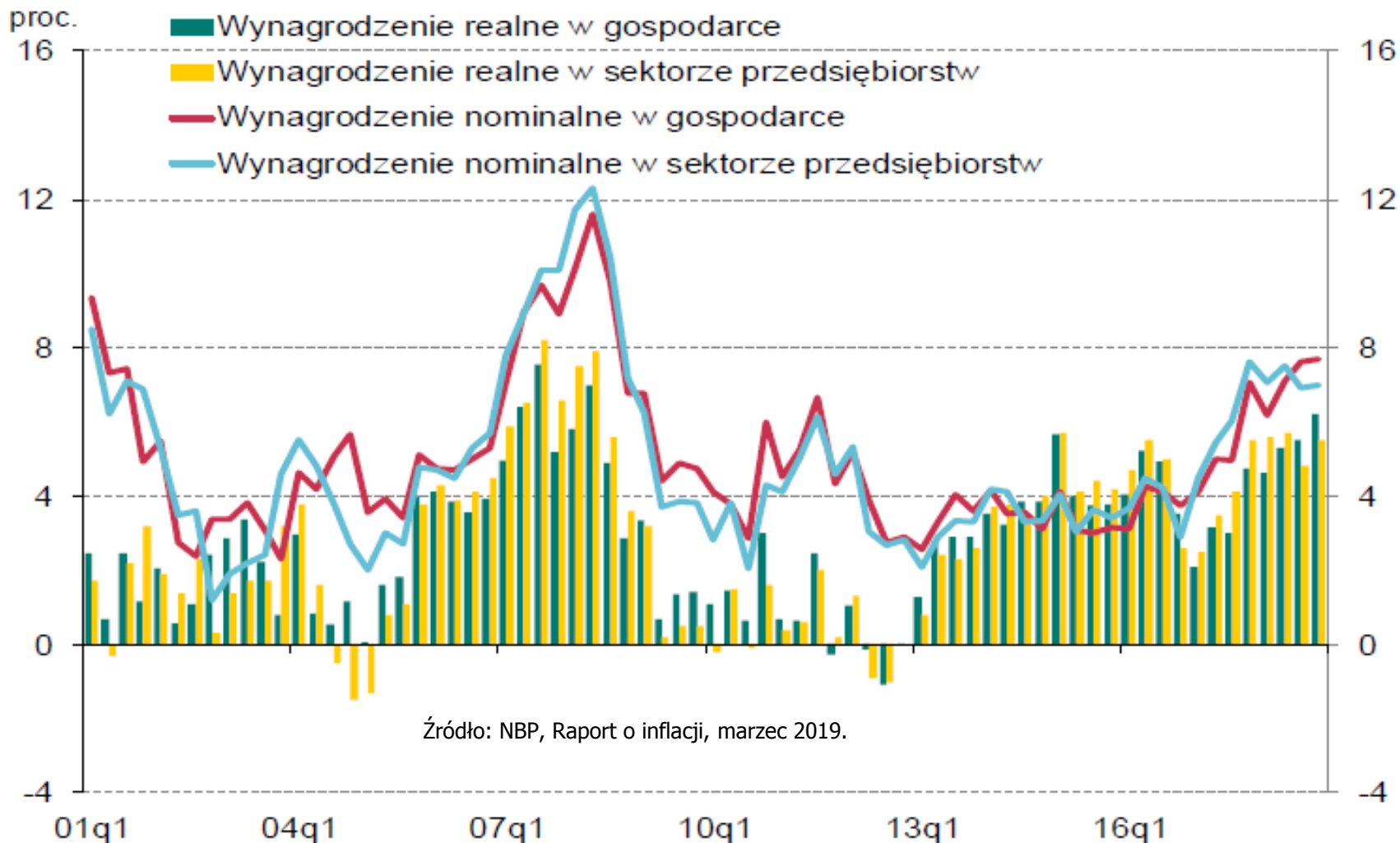
Wyszczególnienie	w zł
Płaca netto	2380,03
ubezpieczenie emerytalne	324,04
Ubezpieczenie zdrowotne	257,84
ubezpieczenie rentowe	49,80
ubezpieczenie chorobowe	81,34
Podatek dochodowy /zaliczka/	227,00
Płaca brutto	3320,05
ubezpieczenie emerytalne	324,04
ubezpieczenie rentowe	215,80
ubezpieczenie wypadkowe	55,44
Składka na Fundusz Pracy	81,34
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	3,32
Koszt pracodawcy	4000,00

Średnia płaca miesięczna w wybranych krajach UE, 2018

Rank	Country	Gross	Net	TAX
1	Denmark	5,191	3,270	37.01%
2	Luxembourg	4,412	3,159	28.40%
3	Sweden	3,340	2,570	23.05%
4	Finland	3,380	2,509	25.77%
5	Ireland	3,133	2,479	20.87%
6	Austria	3,632	2,324	36.01%
7	Germany	3,703	2,270	38.70%
8	France	2,957	2,225	24.75%
9	Netherlands	2,855	2,155	24.52%
10	United Kingdom	2,498	1,990	20.34%
11	Belgium	3,401	1,920	43.55%
12	Italy	2,534	1,758	30.62%
13	Spain	2,189	1,749	20.10%
15	Slovenia	1,626	1,062	34.69%
17	Estonia	1,221	957	21.62%
18	Portugal	1,158	925	20.12%
19	Greece	1,092	917	16.03%
20	Czech Republic	1,149	873	24.02%
22	Poland	1,102	784	28.86%
23	Slovakia	980	748	23.67%
24	Latvia	1,013	738	27.15%
25	Lithuania	885	693	21.69%
26	Hungary	955	635	33.51%
27	Romania	787	565	28.21%
28	Bulgaria	586	457	22.01%

Źródło:
reinisfischer.com

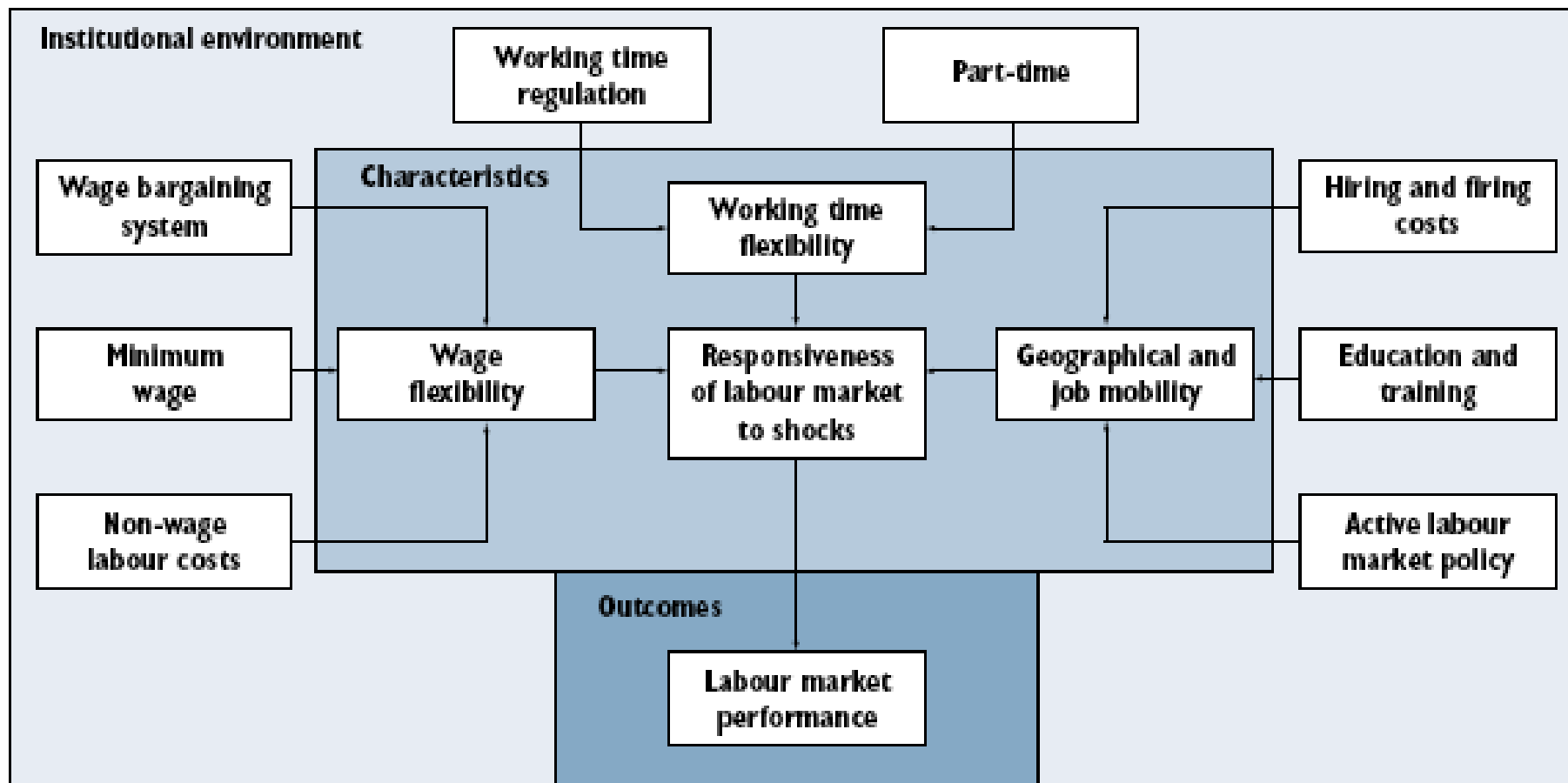
Wzrost (r/r) wynagrodzeń

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
105,9	102,0	101,4	101,4	100,1	102,8	103,2	104,5	104,3	103,7	105,3

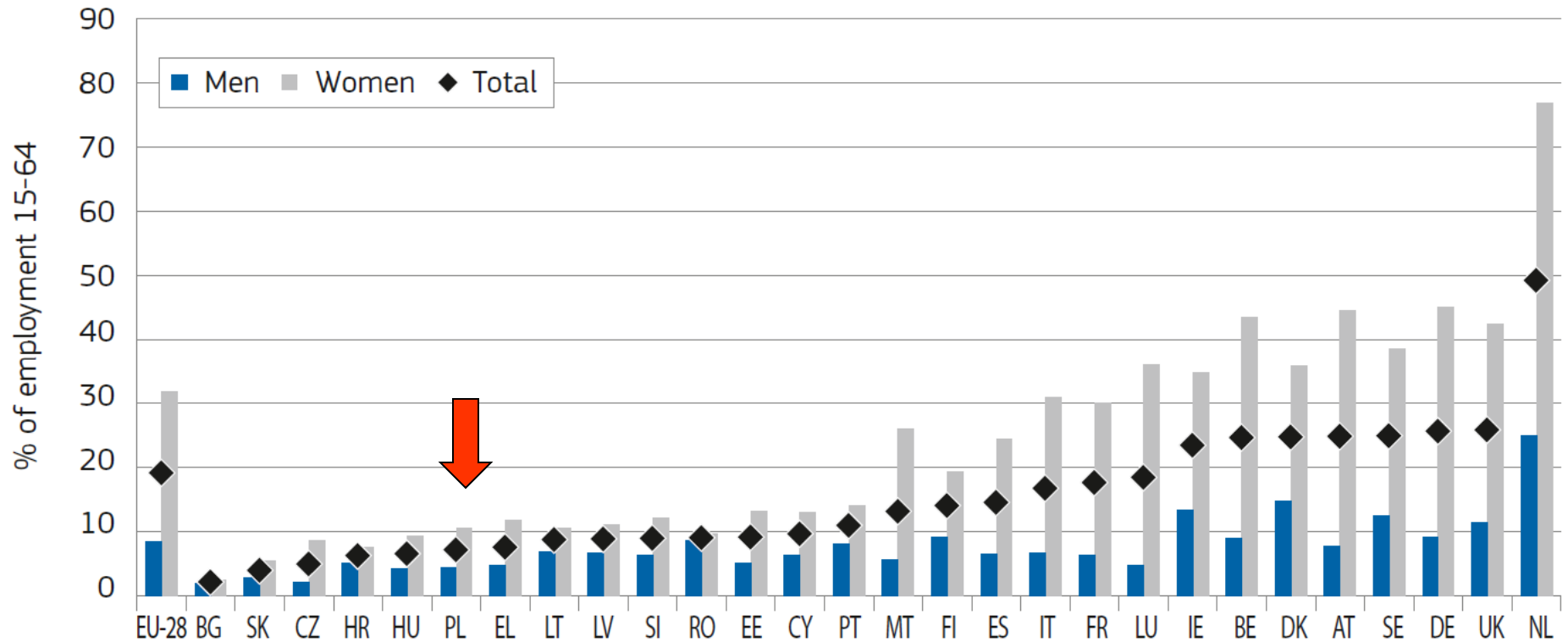
Źródło:
GUS.

Czynniki decydujące o elastyczności rynku pracy

Source: Based on Saltwedel et al., 1999.

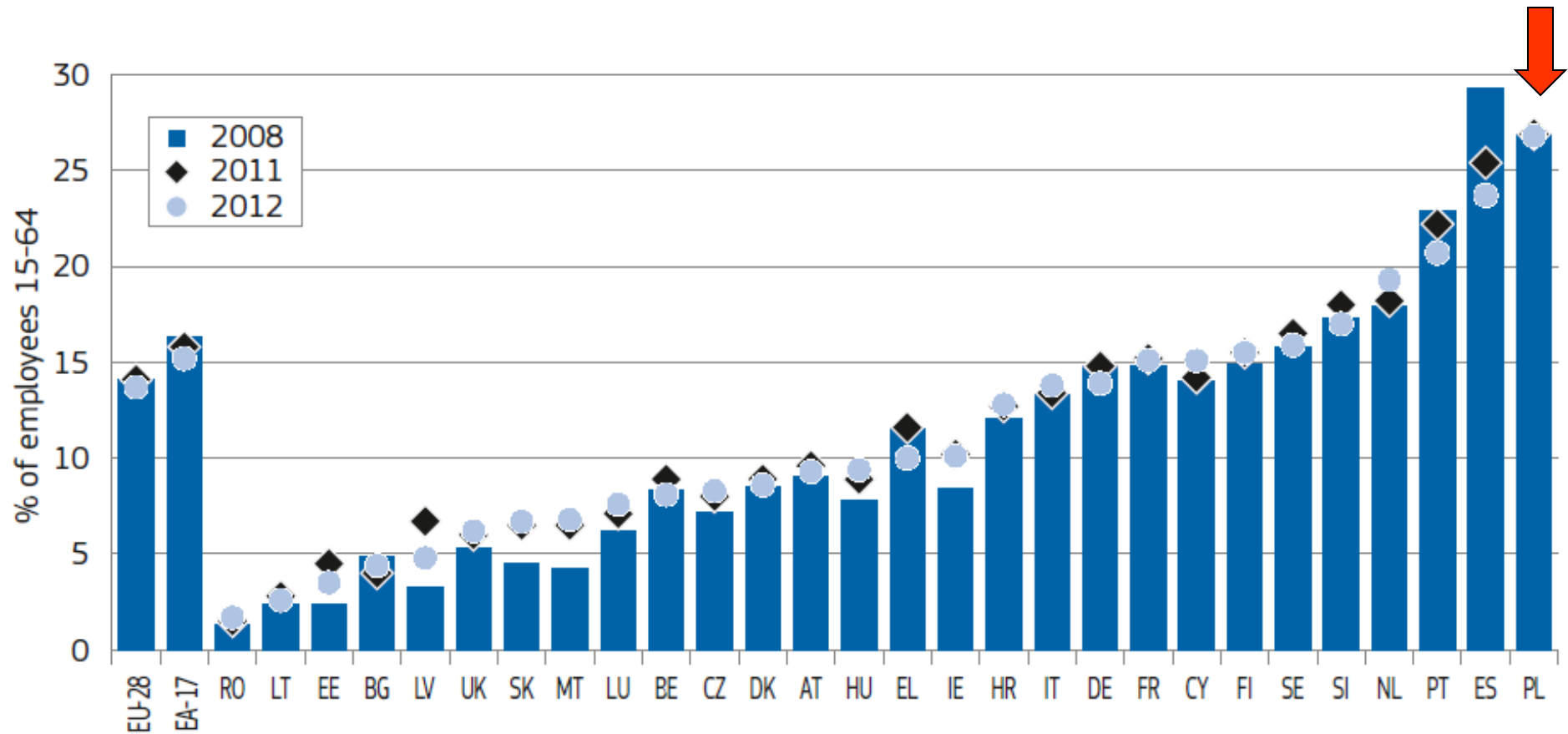
Praca w niepełnym wymiarze godzinowym (part-time)

Źródło: European Commission, *Employment and Social Developments in Europe* 2013.

W 2016 r. odsetek osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzinowym wynosił w Polsce 6,4%, podczas gdy w Holandii 49,7%, w Wielkiej Brytanii 25,2%, a w Niemczech 26,7%.

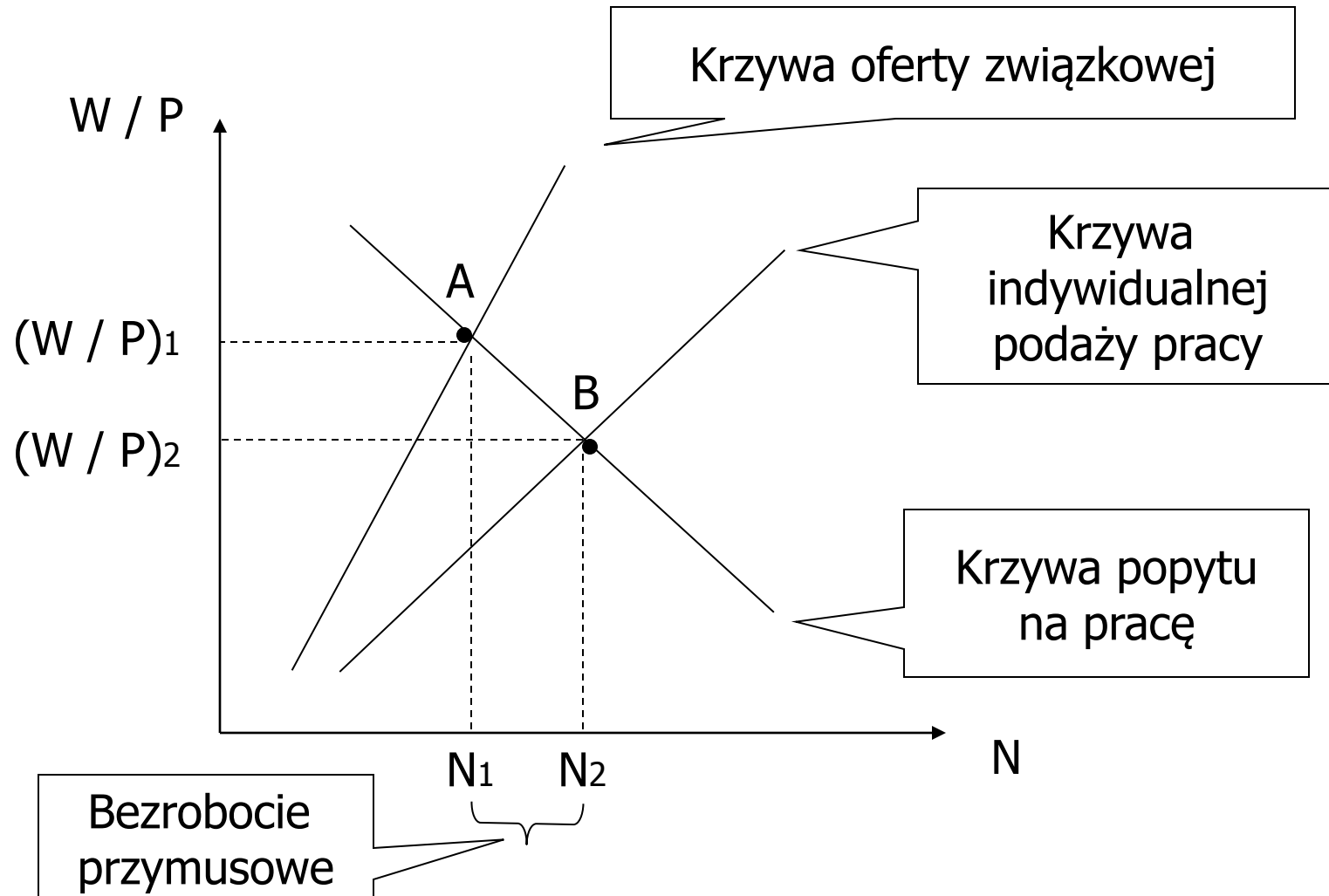
Kontrakty terminowe w krajach UE

Źródło: European Commission, *Employment and Social Developments in Europe* 2013.

W 2015 r. Polska miała najwyższy w UE odsetek (21,9%)
osób zatrudnionych na kontraktach terminowych.

Rynek pracy z uwzględnieniem związków zawodowych

Stopa uzwiązkowienia w wybranych krajach

Kraj	Stopa uzwiązkowienia, 2003	Stopa uzwiązkowienia, 2013
Dania	72	67
Francja	8	8
Niemcy	23	18
Grecja	25	21
Japonia	20	18
Korea Płd.	11	10
Holandia	21	18
Polska	19	12
Hiszpania	16	17
Wielka Brytania	30	25
USA	12	11

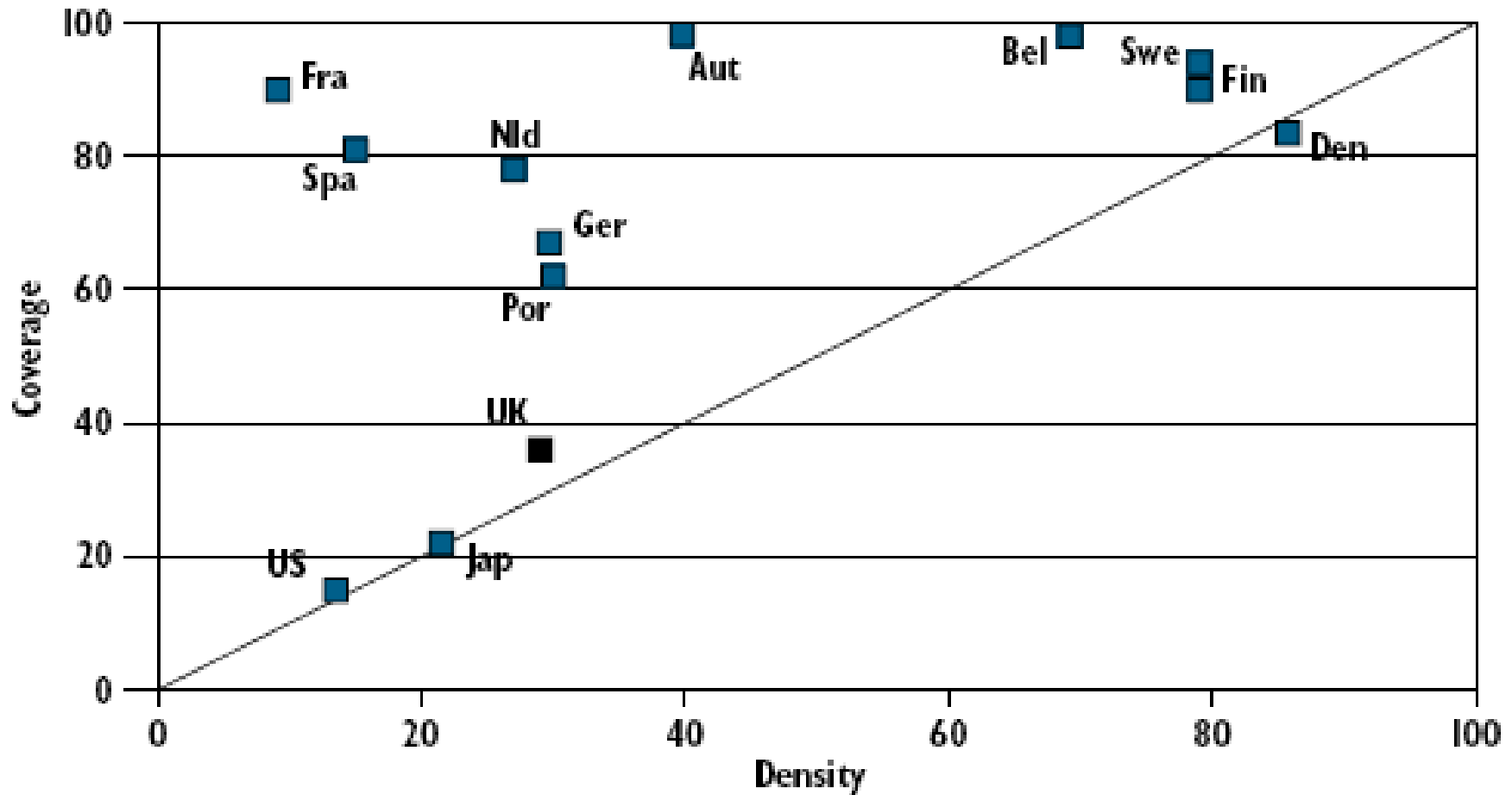
Stopa uzwiązkowienia w UE, 2016

	total	contract type		establishment type				
		open ended	fixed-term	less than 10	10 to 24	25 to 99	100 to 499	500+
AT	31	31	20	17	24	34	49	55
BE	51	51	47	62	45	52	47	48
CZ	7	8	4	2	6	6	8	20
DE	19	20	12	7	14	19	23	26
DK	80	83	68	69	77	84	82	85
EE	8	8	10	5	7	7	13	20
ES	19	25	6	7	24	24	27	34
FI	76	77	71	73	74	77	78	81
FR	11	13	2	5	6	8	21	17
UK	28	30	24	11	17	29	30	44
HU	6	7	1	2	6	5	11	19
IE	33	39	34	18	25	37	60	48
LT	8	8	4	2	2	13	14	10
NL	23	25	15	19	26	25	21	28
PL	12	16	4	2	6	13	13	27
PT	12	14	6	8	7	17	21	12
SE	73	77	49	66	72	76	75	74
SI	30	36	3	7	11	37	38	45
BG	13	15	5	6	14	17	17	25
CY	44	43	68	31	40	59	69	38
SK	12	12	14	7	13	11	11	33
HR	27	31	11	16	21	32	31	49
IT	24	26	21	9	16	34	34	37
LV	15	16	14	9	13	18	28	35
EL	10	13	5	5	12	16	17	16
LU	46	49	17	29	39	56	52	51
RO	29	31	21	8	29	37	36	45

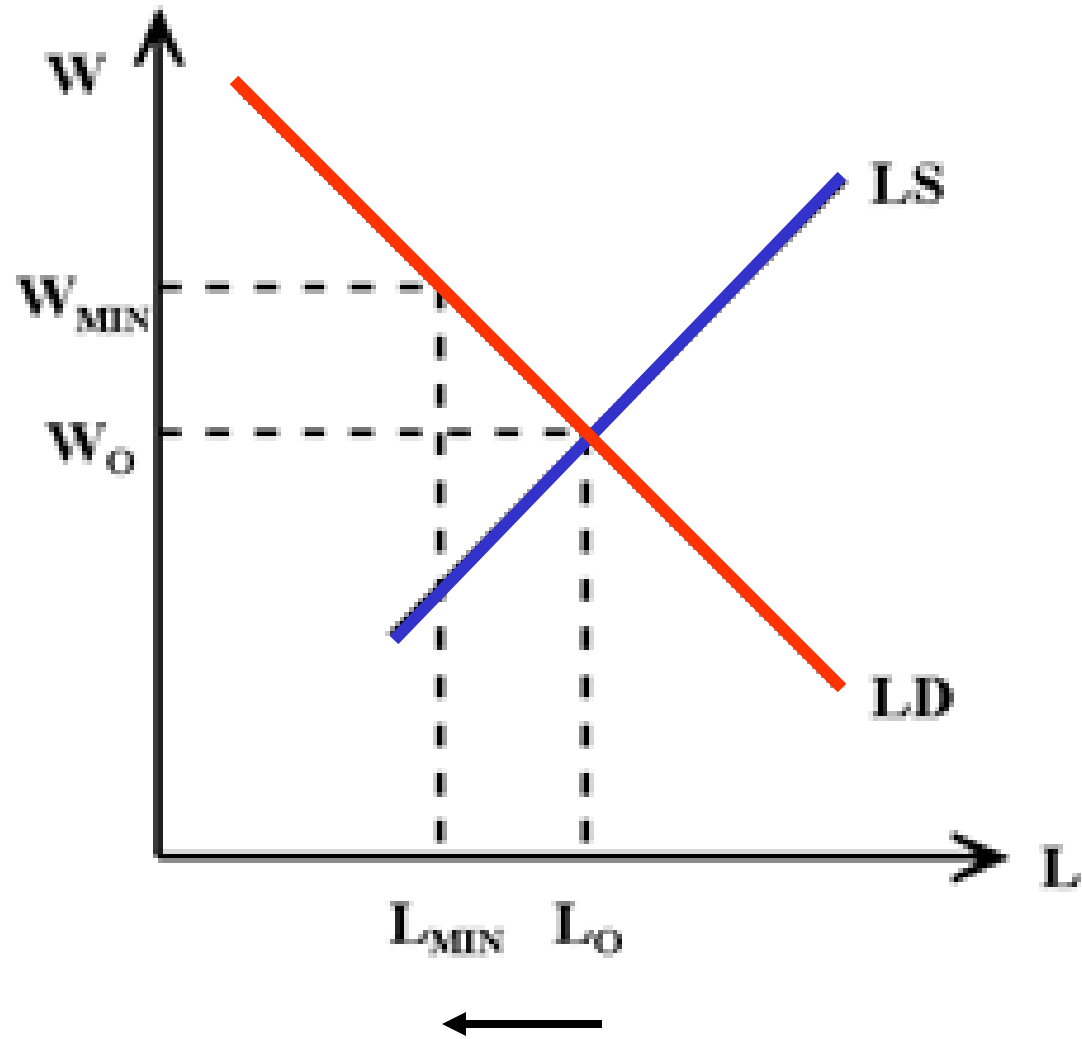
Źródło: European Commission, *Employment and Social Developments in Europe 2018*.

Wskaźniki uzwiązkowania (*density*) oraz oddziaływania (*coverage*) umów związkowych

Source: European Industrial Relations Observatory.

Wpływ płacy minimalnej na zatrudnienie

Wpływ płacy minimalnej na zatrudnienie

Study	Number of studies covered	Country coverage	Impact on employment	Impact on youth employment
Doucoulagos and Stanley (2008)	64	United States	Little or no impact	Negative, but small
Boockmann (2010)	55	15 industrial countries	Negative, but varies across countries	
Nataraj et al. (2014)	17	15 low-income countries	Ambiguous	
Leonard, Stanley and Doucouliagos (2014)	16	United Kingdom	No impact	
Belman and Wolfson (2014)	23	Mostly United States	Small negative impact	
Chletsos and Giotis (2015)	77	18 developed and developing countries	No impact	More negative, but not always significant
Broecke, Forti and Vandeweyer (forthcoming)	74	Ten major emerging economies	Little or no impact	More negative, but still very small

Źródło: OECD, Employment Outlook 2015.

Adam Smith o płacy robotników

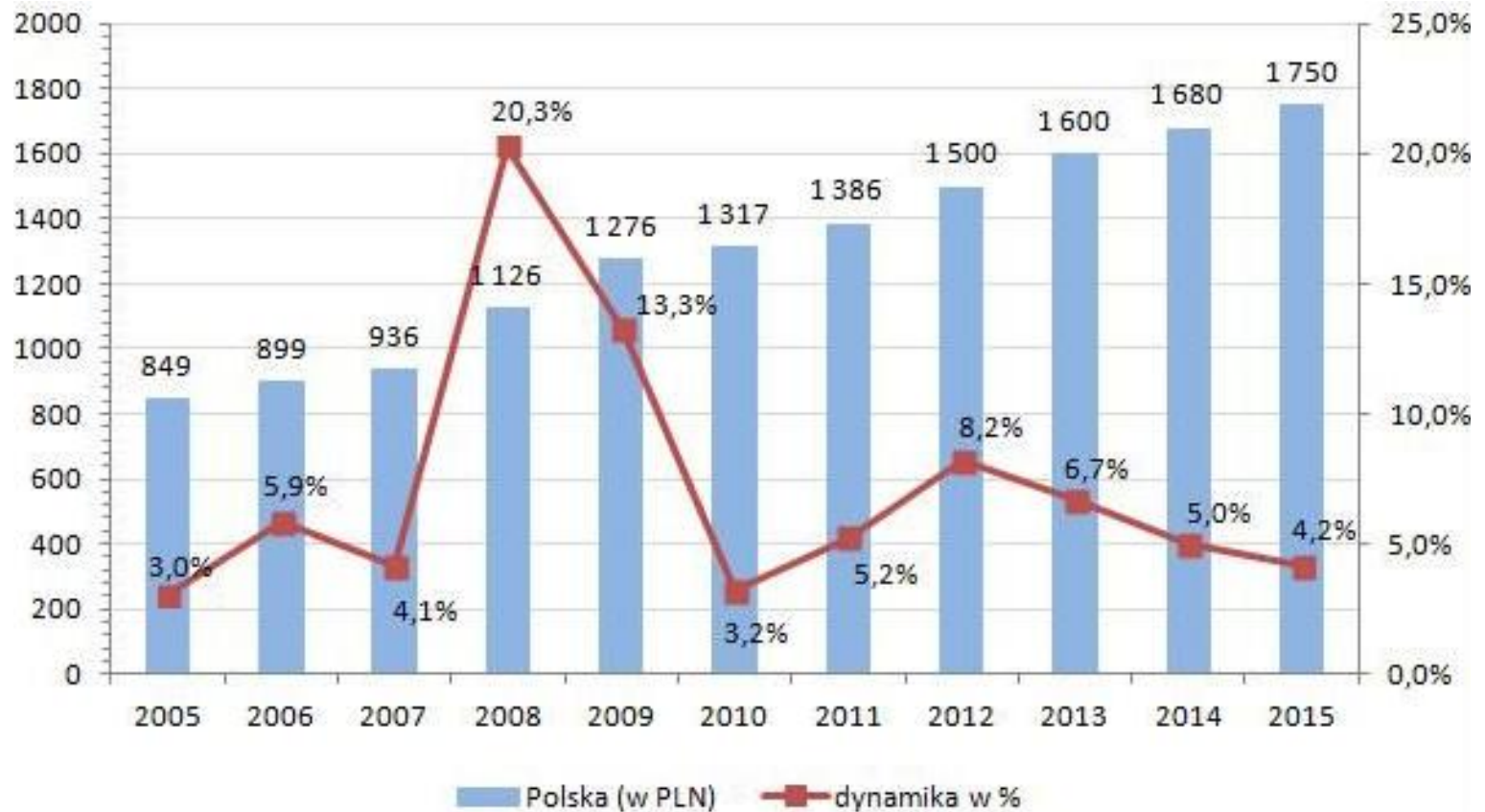
„Człowiek musi zawsze żyć ze swojej pracy; jego płaca robocza musi mu co najmniej wystarczać na utrzymanie. W większości wypadków musi ona być nawet nieco wyższa w przeciwnym razie nie mógłby on stworzyć rodziny, a ród tych robotników wymarłby w pierwszym pokoleniu”.

Płaca minimalna w UE (euro miesięcznie)

Country	2014	2015	2016	2017	2018
Luxembourg	1 921	1 923	1 923	1 999	1 999
Ireland	1 462	1 462	1 546	1 563	1 614
Netherlands	1 486	1 502	1 525	1 552	1 578
Belgium	1 502	1 502	1 502	1 532	1 563
France	1 445	1 458	1 467	1 480	1 498
Germany	:	1 440	1 440	1 498	1 498
United Kingdom	1 251	1 379	1 512	1 393	1 401
Spain	753	757	764	826	859
Slovenia	789	791	791	805	843
Greece	684	684	684	684	684
Portugal	566	589	618	650	677
Poland	404	410	434	453	503
Estonia	355	390	430	470	500
Slovakia	352	380	405	435	480
Czechia	310	332	366	407	478
Croatia	396	396	408	433	462
Hungary	342	333	351	412	445
Latvia	320	360	370	380	430
Romania	190	218	232	275	408
Lithuania	290	300	350	380	400
Bulgaria	174	184	215	235	261

Płaca minimalna w Polsce (w PLN brutto) i jej dynamika (w %)

Płaca minimalna w 2016 r.: 1850 zł (+5,7%), w 2017 r.: 2000 zł (+8,1%),
w 2018 r.: 2100 zł (+5,0%) oraz w 2019 r.: 2250 zł (+7,1%).

Płaca minimalna a koszty pracy w Polsce

W 2015 r. płaca minimalna wynosiła **1 750 PLN** brutto.

Całkowity koszt pracodawcy, przy takiej wysokości wynagrodzenia to **2 110,68 PLN** (360,68 PLN to koszty ubezpieczeń ZUS, składki na FP i FGŚP ponoszone przez firmę).

W 2016 roku wynagrodzenie minimalne wzrosło do **1 850 PLN** brutto.

Dla pracodawcy oznacza to dodatkowy wzrost wydatków na płace, nie tylko o 100 PLN, ale i również o koszty, które nie są ujęte w wynagrodzeniu brutto. Całkowity koszt pracodawcy wynosi więc **2 231,28 PLN**, czyli 381,28 PLN to składki opłacane przez pracodawcę.

Od 2019 r. płaca minimalna wynosi **2 250 PLN** brutto.

Modele tłumaczące sztywność płac

Nazwa	Autorzy	Opis
Model niepisanych kontraktów	Bailey, Gordon i Azariadis	Przedsiębiorstwa zapewniają stałość płac w czasie, robotnicy ze swej strony akceptują płacę realną przeciętnie niższą od wielce zmiennych stawek, jakie dyktowałyby czynniki rynkowe.
Modele płacy wydajnościowej	Solow, Yellen, Katz, Haley i Weiss	Wysiętek jest z założenia rosnącą funkcją płacy realnej ; obniżenie płac realnych nie leży w interesie przedsiębiorstwa, ponieważ wydajność (wysiętek lub efektywność) robotnika zależy od płacy.
Modele relacji uczestnik - osoba postronna	Lindbeck i Snower	<i>„Nie będziesz pozwalał na kradzież miejsca pracy przez składanie korzystniejszej oferty i wykradanie pracy swoim towarzyszom”.</i>

Modele płacy wydajnościowej

Nazwa	Autorzy	Opis
Model negatywnej selekcji	Weiss	Jeżeli zdolności robotnika są ściśle związane z zastrzeżoną płacą, to oferty wyższych płac przyciągną najbardziej wydajnych kandydatów , a każdy kandydat deklarujący gotowość pracy za płacę niższą od płacy wydajnościowej będzie uważany za potencjalnego „fajera”.
Model rotacji siły roboczej	Salop	Chęć porzucenia pracy przez robotnika można wydawnie zmniejszyć, płacąc mu więcej, niż wynosi aktualna płaca ; porzucanie pracy jest malejącą funkcją płacy realnej; gdy wzrasta bezrobocie, dodatkowa płaca konieczna do ograniczenia rotacji kadr zmniejsza się.
Model bumelanta	Shapiro i Stiglitz	Wynagradzanie płacą wydajnościową działa jako antybodyc do bumelowania ; zarabiając więcej, niż wynosi normalna płaca, robotnicy stają wobec groźby realnej kary, gdy zostaną przyłapani na bumelowaniu.
Model uczciwości	Akerlof	Odczucia sprawiedliwości i uczciwości odgrywają rolę czynników odstraszających przedsiębiorstwa od oferowania zbyt niskich płac na rynku siły roboczej. Wysilek robotników jest dodatnią funkcją ich morale, a najważniejszy wpływ na to morale wywiera wynagrodzenie.

Pracujący wg BAEL

Za **pracującą** uznano każdą osobę, która w badanym tygodniu:

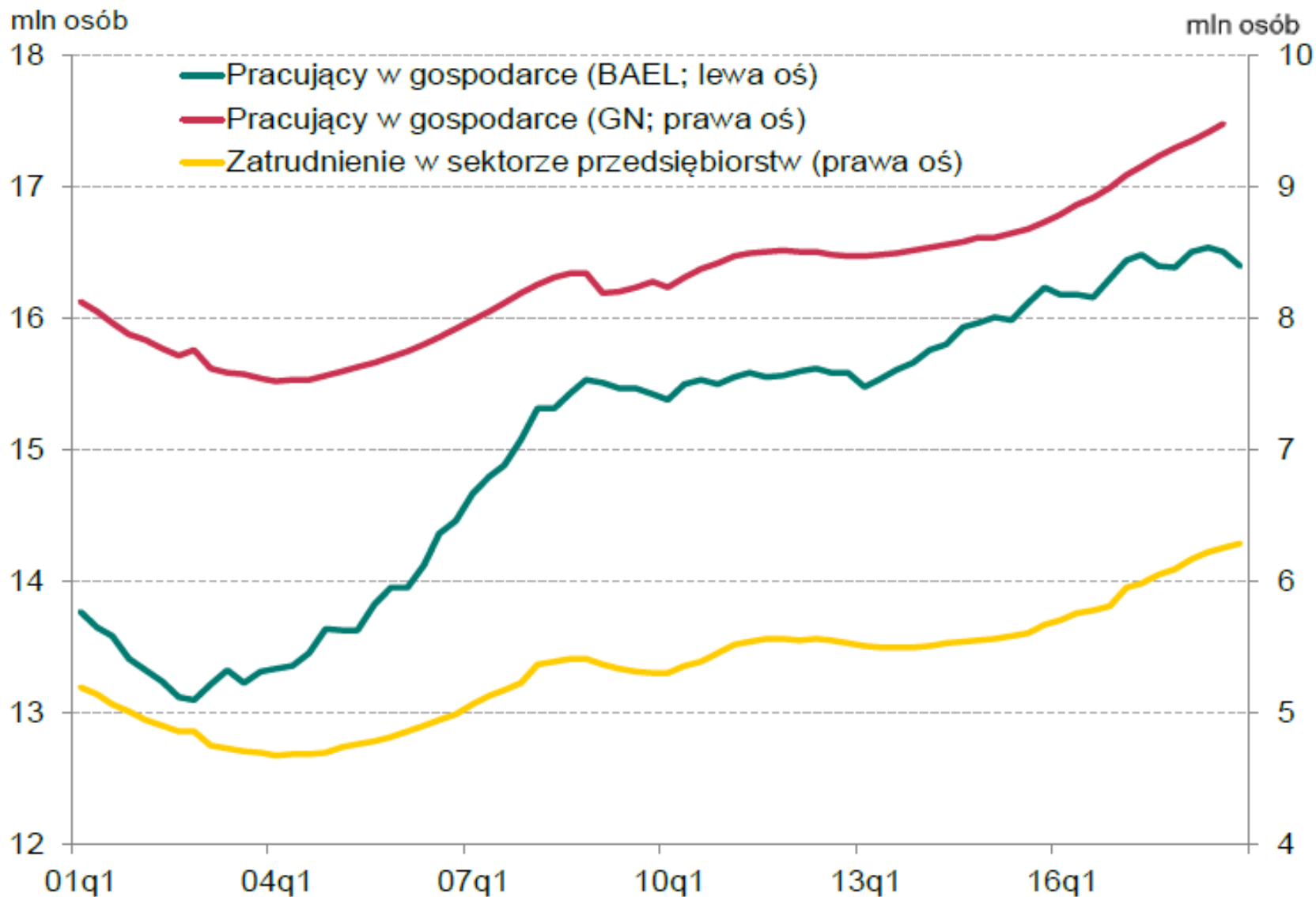
- wykonywała pracę przynoszącą zarobek lub dochód jako pracownik najemny, pracujący na własny rachunek lub pomagający członek rodziny,
- miała pracę, ale jej nie wykonywała (z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego, z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy, powyżej 3 miesięcy, ale osoba ta była pracownikiem najemnym i w tym czasie otrzymywała co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (od I kwartału 2006 r.).

Bezrobotni, według **BAEL**, są to osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do ludności **aktywnej zawodowo** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej uznane za pracujące lub bezrobotne.

Liczba pracujących i zatrudnionych w Polsce

Źródło: NBP, Raport o inflacji, marzec 2019.

GN – podmioty gospodarki narodowej zatrudniające powyżej 9 osób

Rynek pracy w Polsce w latach 2005-2011

Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pracujący w gospodarce narodowej (w tys.)	12 891	13 220	13 771	14 037	13 782	14 107	14 233
Zmiana liczby pracujących (w tys.)	171	329	551	266	-255	325	126
Zarejestrowani bezrobotni (w tys.)	2 773	2 309	1 747	1 474	1 893	1 955	1 983
Zmiana liczby bezrobotnych (w tys.)	-227	-464	-563	-273	419	62	28
Produkcja przemysłowa*	.	111,6	110,7	103,6	95,5	109,0	107,5
Produkcja budowlano-montażowa*	.	118,1	115,5	112,1	105,1	104,6	111,8
Nakłady inwestycyjne*	107,7	116,8	120,4	110,7	99,2	100,2	110,6
Sprzedaż detaliczna towarów ogółem*	97,6	107,2	107,6	105,0	101,7	99,0	103,2
Przewozy ładunków*	107,4	103,0	107,4	108,0	103,4	104,8	106,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia realne brutto*	101,8	104,0	105,5	105,9	102,0	101,4	101,4

*rok poprzedni=100

Źródło: GUS, 2018.

Rynek pracy w Polsce w latach 2012-2017

Wskaźnik	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pracujący w gospodarce narodowej (w tys.)	14 172	14 244	14 402	14 830	15 178	15 711
Zmiana liczby pracujących (w tys.)	-61	72	158	428	348	533
Zarejestrowani bezrobotni (w tys.)	2 137	2 158	1 825	1 563	1 335	1 082
Zmiana liczby bezrobotnych (w tys.)	154	21	-333	-262	-228	-253
Produkcja przemysłowa*	100,5	101,8	104,1	106,0	103,6	106,6
Produkcja budowlano-montażowa*	93,7	94,1	105,9	103,7	97,6	110,9
Nakłady inwestycyjne*	97,2	98,8	109,5	107,1	88,8	103,5
Sprzedaż detaliczna towarów ogółem*	100,5	101,3	103,9	105,4	106,2	105,5
Przewozy ładunków*	93,6	103,3	99,5	98,0	101,8	111,8
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia realne brutto*	100,1	102,8	103,2	104,5	104,3	103,4

*rok poprzedni=100

Źródło: GUS, 2018.

Stopa zatrudnienia

Źródło: OECD.

Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Australia	72,9	73,2	72,0	72,4	72,7	72,3	72,3	72,0	72,2	72,4	73,0
Austria	71,4	72,1	71,6	71,7	72,1	72,5	71,4	71,0	71,1	71,5	72,2
Belgium	62,0	62,4	61,6	62,0	61,9	61,8	61,8	61,9	61,8	62,3	63,1
Canada	73,5	73,6	71,5	71,5	72,0	72,2	72,4	72,3	72,5	72,6	73,4
Chile	56,3	57,3	56,1	59,3	61,3	61,8	62,3	62,2	62,4	62,2	62,7
Czech Republic	66,1	66,6	65,4	65,0	65,7	66,5	67,7	69,0	70,2	72,0	73,6
Denmark	77,0	77,9	75,3	73,3	73,1	72,6	72,6	72,8	73,5	74,8	74,2
Estonia	69,2	69,7	63,5	61,0	65,2	67,2	68,5	69,6	71,9	72,1	74,1
Finland	70,5	71,3	68,4	68,3	69,2	69,5	68,9	68,7	68,5	69,1	70,0
France	64,3	64,8	64,0	63,9	63,9	63,9	64,1	63,8	63,8	64,2	64,7
Germany	69,0	70,2	70,4	71,2	72,6	72,8	73,5	73,8	74,0	74,7	75,3
Greece	61,4	61,9	61,2	59,6	55,6	51,3	48,8	49,4	50,8	52,0	53,5
Hungary	57,3	56,7	55,4	55,4	55,8	57,2	58,1	61,2	64,0	66,5	68,2
Iceland	85,7	84,2	78,9	78,9	79,0	80,2	81,1	81,6	84,7	86,5	86,1
Ireland	69,2	67,9	62,2	60,0	59,2	58,8	60,5	61,7	63,0	64,8	67,6
Israel	58,9	59,8	59,2	60,2	60,9	66,5	67,1	67,9	68,3	68,6	69,0
Italy	58,7	58,7	58,3	57,7	57,8	57,6	55,5	55,7	56,3	57,3	58,0
Japan	70,7	70,7	70,0	70,1	70,3	70,6	71,7	72,7	73,3	74,4	75,3
Korea	63,9	63,8	62,9	63,3	63,9	64,2	54,4	65,3	65,7	66,1	66,6
Luxembourg	64,2	63,4	65,2	65,2	64,6	65,8	65,7	66,6	66,2	65,6	66,3
Mexico	61,1	61,3	59,4	60,3	59,8	61,3	60,8	60,4	60,7	61,0	61,1
Netherlands	74,4	75,9	75,6	74,7	74,9	75,1	73,6	73,1	74,2	74,8	75,9
New Zealand	75,2	74,7	72,9	72,3	72,6	72,1	72,8	74,2	74,3	75,6	76,9
Norway	76,9	78,1	76,5	75,4	75,3	75,8	75,4	75,2	74,8	74,3	74,0
Poland	57,0	59,2	59,3	58,9	59,3	59,7	60,0	61,7	62,9	64,5	66,1
Portugal	67,8	68,2	66,3	65,6	64,2	61,8	60,6	62,6	63,9	65,3	67,8
Slovak Republic	60,7	62,3	60,2	58,8	59,5	59,7	59,9	61,0	62,7	64,8	66,2
Slovenia	67,8	68,6	67,5	66,2	64,4	64,1	63,3	63,9	65,2	65,8	69,3
Spain	66,6	65,3	60,6	59,4	58,5	56,2	54,8	56,0	57,8	59,5	61,1
Sweden	74,2	74,3	72,2	72,1	73,6	73,8	74,4	74,9	75,5	76,2	76,9
Switzerland	78,6	79,5	79,0	78,6	79,3	79,4	79,6	79,9	80,2	79,6	79,8
Turkey	44,6	44,9	44,3	46,3	48,4	48,9	49,5	49,5	50,1	50,6	51,6
United Kingdom	72,4	72,7	70,6	70,3	70,4	70,9	70,5	71,9	72,7	73,5	74,1
United States	71,8	70,9	67,6	66,7	66,6	67,1	67,4	68,1	68,7	69,4	70,1

Bezrobocie - definicja

Bezrobocie - to zjawisko polegające na tym, że część osób zdolnych do pracy i chcących pracować pozostaje bez pracy.

Bezrobotny – osoba zdolna do pracy i gotowa do jej podjęcia w ramach stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, pozostająca bez pracy i nie ucząca się w szkole, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zamieszkania rejonowym urzędzie pracy.

Dz.U. z 1991 r. Nr 106, poz. 457. Ustawa z dnia 16 października 1991 r. o zatrudnieniu i bezrobociu.

Pomiar wielkości bezrobocia

$$\text{Stopa bezrobocia} = \frac{\text{liczba bezrobotnych}}{\text{wielkość siły roboczej}}$$

$$\text{Siła robocza} = \text{zatrudnieni} + \text{bezrobotni}$$

Rodzaje bezrobocia

Bezrobocie frykcyjne - jest związane z przerwami w zatrudnieniu z powodu zmiany miejsca zamieszkania lub z powodu poszukiwania lepszej pracy.

Bezrobocie strukturalne - powstaje na tle strukturalnych rozbieżności pomiędzy podażą pracy i popytem na pracę.

Bezrobocie cykliczne - jest związane ze spadkiem popytu zagregowanego, podaży zagregowanej oraz zatrudnienia w okresie recesji.

Przyczyny bezrobocia

- Zła koniunktura gospodarcza (słaba kondycja finansowa przedsiębiorstw, likwidacja miejsc pracy).
- Niewystarczający popyt zagregowany; niewykorzystane moce wytwórcze.
- Niedopasowanie strukturalne popytu na pracę i podaży pracy; brak odpowiednich kwalifikacji wśród osób młodych.
- Szoki gospodarcze (w tym szoki technologiczne).
- Brak elastyczności rynku pracy (brak możliwości dostosowań cenowych i ilościowych); zbyt silna pozycja związków zawodowych; płace wyższe niż produkt krańcowy pracy; wysokie płace minimalne; restrykcyjne prawo pracy; wysokie narzuty podatkowe na płace.
- Niewystarczająca ilość informacji o rynku pracy; asymetria informacji w relacjach pracodawca – pracownik.
- Brak programów aktywnej walki z bezrobociem.

Stopa bezrobocia

Źródło: OECD.

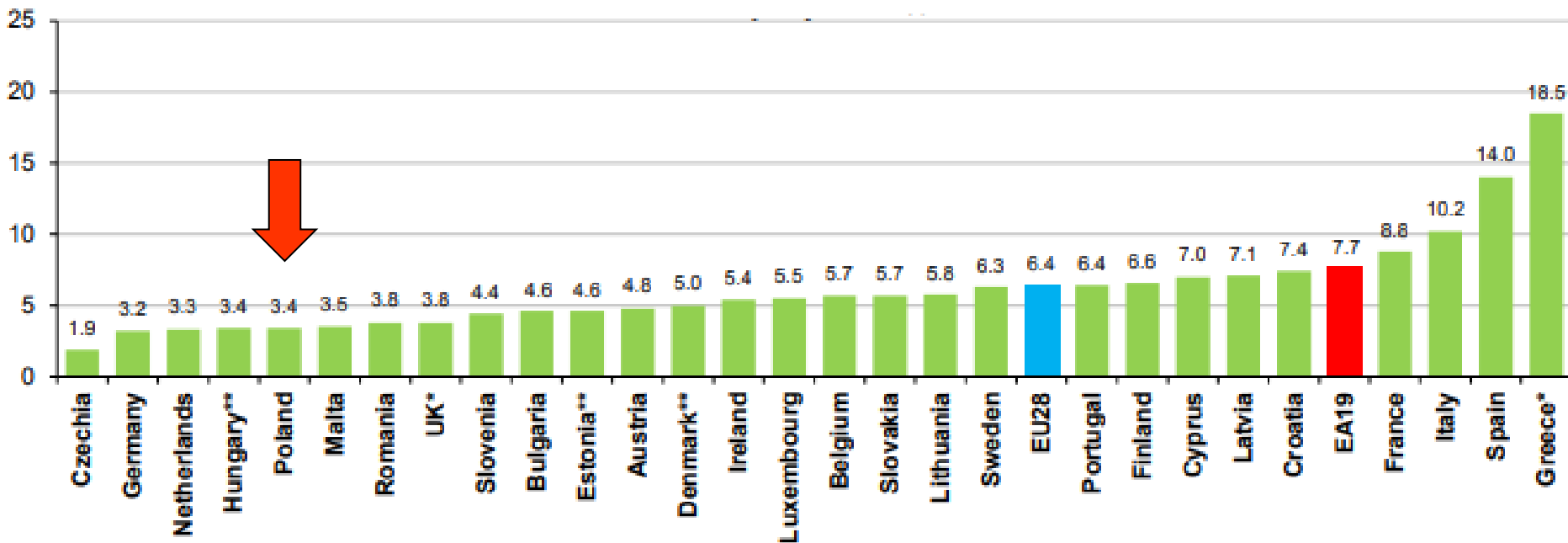
Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Australia	4,5	4,3	5,7	5,3	5,2	5,4	5,7	6,1	6,1	5,7	5,6
Austria	4,5	3,9	4,8	4,5	4,2	4,4	5,3	5,6	5,7	6,0	5,7
Belgium	7,5	7,0	8,0	8,4	7,2	7,6	8,4	8,5	8,5	7,8	7,1
Canada	6,1	6,2	8,4	8,1	7,5	7,3	7,1	6,9	6,9	7,0	6,3
Chile	7,4	8,0	10,0	8,4	7,4	6,7	5,9	6,4	6,2	6,5	6,7
Czech Republic	5,4	4,4	6,8	7,4	6,8	7,0	7,0	6,1	5,0	4,0	2,9
Denmark	3,8	3,5	6,1	7,6	7,7	7,7	7,0	6,6	6,2	6,2	5,7
Estonia	4,8	5,6	14,0	17,2	12,7	10,3	8,6	7,4	6,2	6,8	5,8
Finland	6,9	6,4	8,4	8,5	7,9	7,8	8,2	8,7	9,4	8,8	8,6
France	8,0	7,4	9,2	9,4	9,3	9,9	9,9	10,3	10,4	10,1	9,4
Germany	8,7	7,6	7,8	7,2	6,0	5,5	5,2	5,0	4,6	4,1	3,7
Greece	8,4	7,8	9,6	12,7	17,9	24,5	27,5	26,5	24,9	23,5	21,5
Hungary	7,4	7,9	10,1	11,2	11,0	11,0	10,2	7,7	6,8	5,1	4,2
Iceland	2,3	3,0	7,4	7,7	7,2	6,2	5,4	4,9	4,0	3,0	2,7
Ireland	4,9	5,9	12,5	14,1	14,9	15,3	13,0	11,3	9,4	7,9	6,7
Israel	7,4	6,2	7,7	6,8	5,7	7,0	6,2	5,9	5,2	4,8	4,2
Italy	6,2	6,8	7,9	8,5	8,5	10,8	12,1	12,7	11,9	11,7	11,2
Japan	4,1	4,2	5,3	5,3	4,8	4,6	4,0	3,6	3,4	3,1	2,8
Korea	3,4	3,3	3,8	3,8	3,5	3,3	3,1	3,5	3,6	3,7	3,7
Luxembourg	4,1	5,1	5,2	4,4	4,9	5,2	5,8	5,9	6,7	6,3	5,5
Mexico	3,5	3,6	5,4	5,4	5,4	5,0	4,9	4,8	4,3	3,9	3,4
Netherlands	3,6	3,0	3,7	4,5	4,4	5,3	7,2	7,4	6,9	6,0	4,8
New Zealand	3,8	4,3	6,3	6,7	6,7	7,2	6,2	5,8	5,3	5,1	4,7
Norway	2,6	2,6	3,2	3,7	3,3	3,3	3,4	3,5	4,3	4,7	4,2
Poland	9,7	7,2	8,3	9,7	9,8	10,2	10,3	9,0	7,5	6,2	4,9
Portugal	8,5	8,1	10,0	11,4	13,4	16,4	16,2	13,9	12,4	11,1	8,9
Slovak Republic	11,0	9,6	12,1	14,4	13,6	14,0	14,2	13,2	11,5	9,7	8,1
Slovenia	5,0	4,5	6,0	7,4	8,3	9,0	10,1	9,7	9,0	8,0	6,6
Spain	8,3	11,4	18,1	20,2	21,8	25,2	26,1	24,4	22,1	19,6	17,2
Sweden	6,2	6,3	8,5	8,7	7,9	8,1	8,1	8,0	7,4	7,0	6,7
Switzerland	3,7	3,4	4,2	4,6	4,1	4,3	4,4	4,8	4,8	4,9	4,8
Turkey	10,5	11,2	14,3	12,1	10,0	9,4	8,7	9,9	10,2	10,8	10,8
United Kingdom	5,3	5,4	7,8	7,9	8,0	8,1	7,5	6,1	5,3	4,8	4,3
United States	4,7	5,8	9,4	9,8	9,1	8,2	7,4	6,2	5,3	4,9	4,4

Stopa bezrobocia wśród osób młodych

Źródło: OECD.

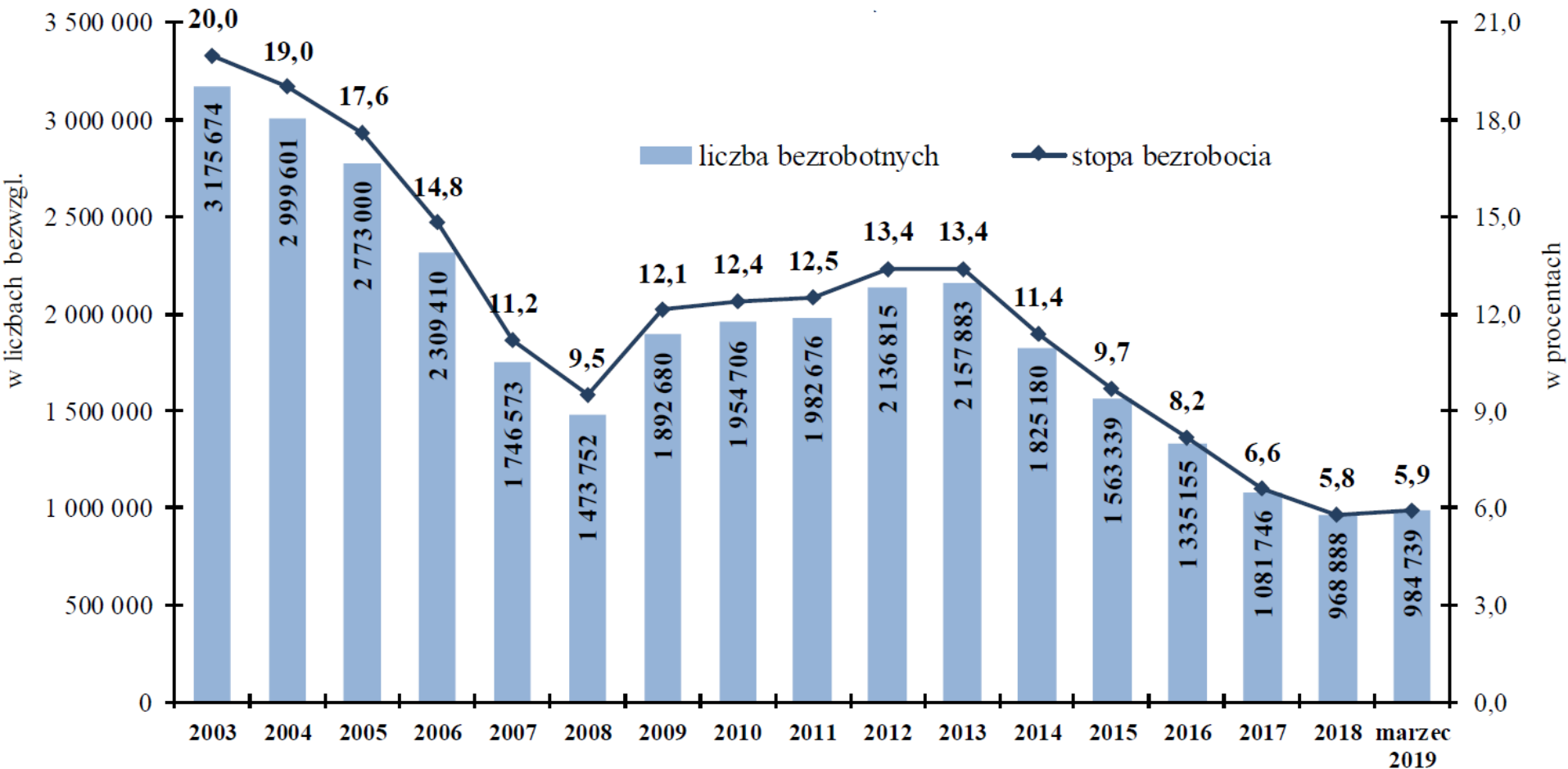
Kraj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Australia	9,4	8,8	11,5	11,5	11,3	11,7	12,2	13,3	13,1	12,7	12,6
Austria	8,7	8,1	10,0	8,8	8,3	8,7	9,7	10,3	10,6	11,2	9,8
Belgium	18,8	18,0	21,9	22,4	18,7	19,8	23,7	23,2	22,1	20,1	19,3
Canada	11,2	11,6	15,2	14,8	14,2	14,3	13,7	13,5	13,2	13,1	11,6
Chile	17,8	19,7	22,6	18,6	17,5	16,3	16,1	16,5	15,5	15,7	16,9
Czech Republic	10,7	9,9	16,6	18,3	18,0	19,5	19,0	15,9	12,6	10,5	8,0
Denmark	7,5	8,0	11,8	14,0	14,2	14,1	13,1	12,6	10,8	12,0	11,1
Estonia	9,8	11,7	26,8	32,0	21,6	19,9	17,9	14,3	13,2	13,5	12,2
Finland	15,7	15,7	21,6	20,3	18,9	17,8	20,0	19,3	22,0	19,9	19,8
France	19,1	18,6	23,2	22,8	22,0	23,8	23,9	23,2	24,7	24,6	22,3
Germany	11,7	10,4	11,0	9,7	8,5	8,1	7,8	7,8	7,3	7,0	6,8
Greece	22,9	22,1	25,8	32,9	44,4	55,3	58,3	52,4	49,8	47,4	43,6
Hungary	18,0	19,9	26,5	26,6	26,1	28,1	26,6	20,4	17,3	12,9	10,7
Iceland	7,2	8,2	16,0	16,2	14,6	13,6	10,7	10,0	8,8	6,5	7,7
Ireland	10,3	12,4	25,5	28,3	29,9	33,0	29,6	26,9	20,9	17,2	14,4
Israel	16,1	12,6	14,6	13,7	11,6	12,1	10,5	10,6	9,2	8,6	7,3
Italy	20,3	21,3	25,4	27,9	29,1	35,3	40,0	42,7	40,3	37,8	34,8
Japan	7,7	7,2	9,1	9,2	8,0	7,9	6,9	6,3	5,6	5,2	4,7
Korea	8,8	9,3	9,8	9,8	9,6	9,0	9,3	10,0	10,5	10,7	10,3
Luxembourg	15,2	17,9	17,2	14,2	16,8	18,8	15,5	22,6	17,3	18,7	15,4
Mexico	6,7	7,0	10,0	9,4	9,8	9,4	9,2	9,6	8,6	7,7	6,9
Netherlands	7,0	6,4	7,7	8,7	7,7	9,5	11,1	12,7	11,3	10,8	8,9
New Zealand	10,1	11,4	16,6	17,1	17,3	17,7	16,3	15,0	13,7	13,2	12,7
Norway	7,3	7,5	9,2	9,3	8,6	8,6	9,2	7,8	9,9	11,1	10,4
Poland	21,7	17,3	20,7	23,7	25,8	26,5	27,3	23,9	20,8	17,6	14,8
Portugal	16,6	16,4	20,0	22,3	30,1	37,7	38,1	34,8	31,9	27,9	23,9
Slovak Republic	20,1	18,8	27,3	33,6	33,2	34,0	33,7	29,7	26,4	22,2	18,9
Slovenia	10,1	10,4	13,6	14,7	15,7	20,6	21,6	20,2	16,4	15,3	11,3
Spain	18,2	24,6	37,9	41,6	46,4	53,2	55,5	53,2	48,4	44,5	38,7
Sweden	19,2	20,2	24,9	24,8	22,8	23,7	23,6	22,9	20,3	18,8	17,9
Switzerland	7,1	7,0	8,4	7,8	7,7	8,4	8,5	8,6	8,6	8,6	8,1
Turkey	20,0	20,5	25,3	21,7	18,4	17,5	16,7	17,9	18,5	19,5	20,6
United Kingdom	14,2	14,1	19,0	19,3	20,0	21,0	21,1	16,3	14,6	13,0	12,1
United States	10,5	12,8	17,6	18,4	17,3	16,2	15,6	13,4	11,6	10,4	9,2

Stopa bezrobocia w UE, marzec 2019

Źródło: Eurostat, 2019.

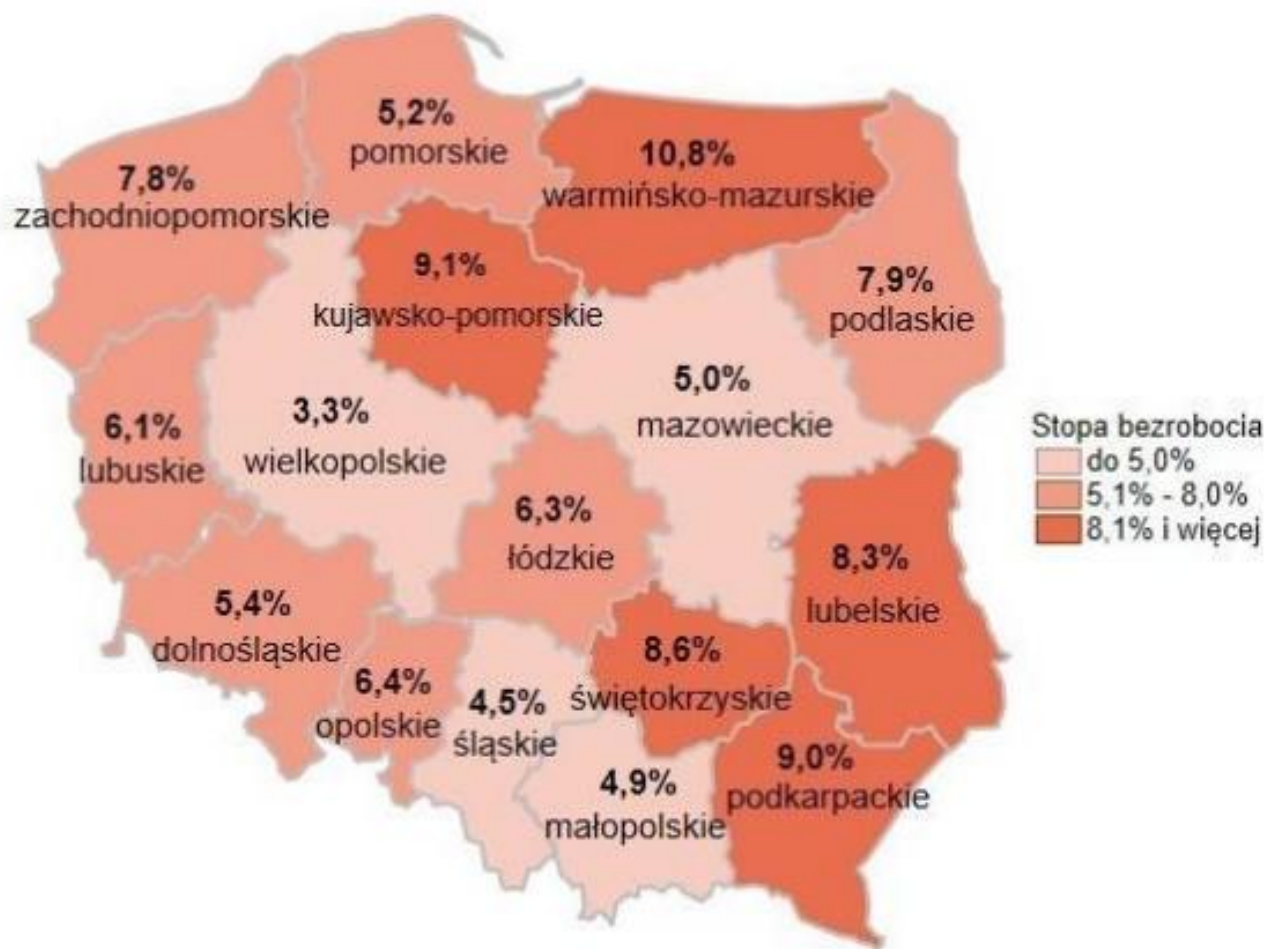
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego

Źródło: MPiPS, 2019.

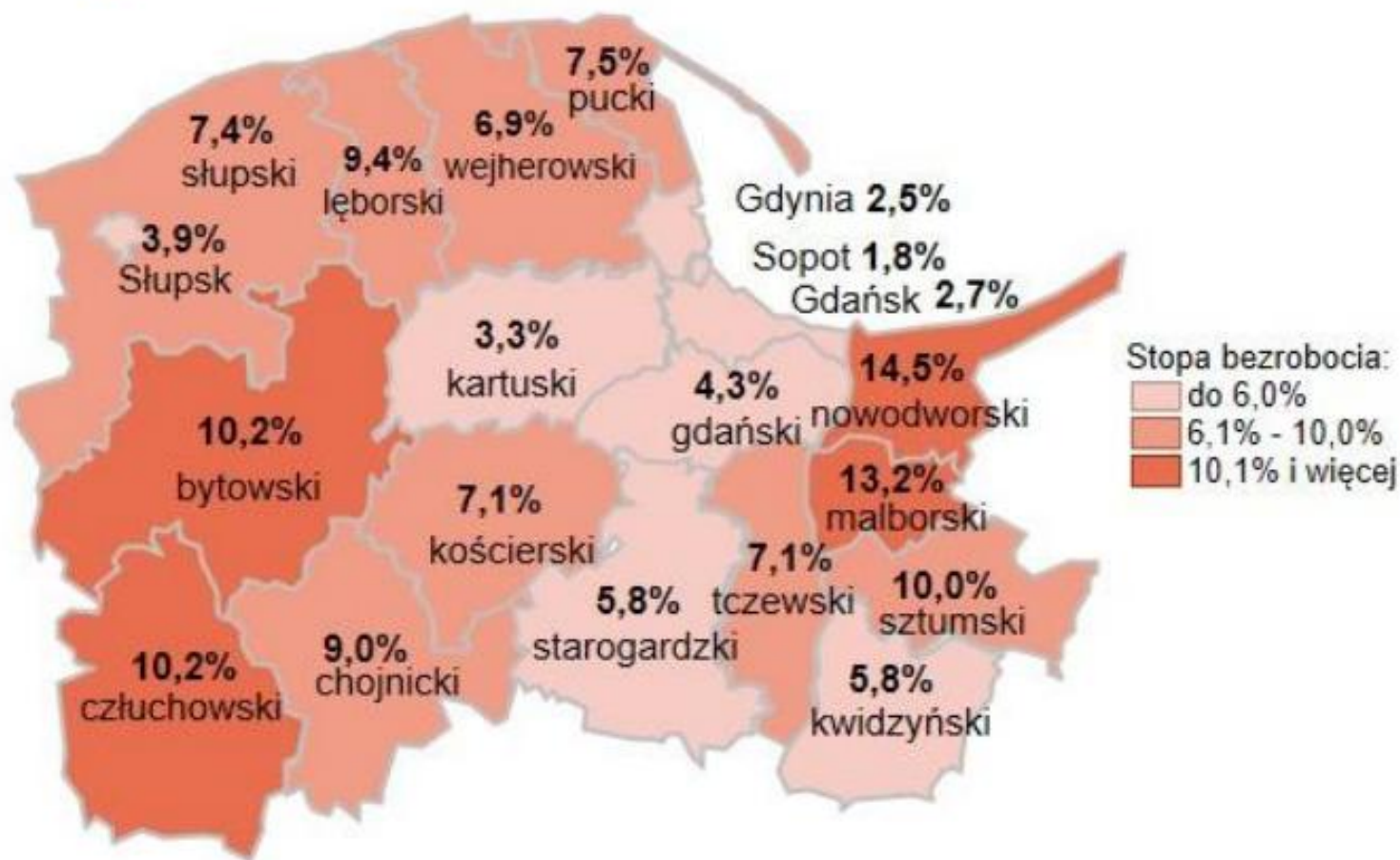
Stopa bezrobocia w Polsce, II 2019

6,1%

Stopa bezrobocia w powiatach województwa pomorskiego, II 2019

5,2%

Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy, 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
O G Ó Ł E M	649	344	305
Oczekujący na rozpoczęcie pracy w ciągu 3 miesięcy	35	23	12
Poszukujący pracy	614	321	294
Poszukiwanie pracy przez okres ¹ : do 1 miesiąca włącznie	131	70	62
2– 3 miesięcy	162	84	78
4– 6	132	71	61
7–12	94	51	43
13–24	69	37	31
25 miesięcy i więcej	61	32	29
Z ogółem bezrobotni zarejestrowani w urzędzie pracy	359	184	175
w tym pobierający zasiłek dla bezrobotnych	53	29	24

Źródło: GUS,
BAEL, IV kw. 2018.

Stopa bezrobocia (BAEL), Polska IV kw. 2018

Ogółem: 3,8%

mężczyźni 3,6%

kobiety 4,0%

w wieku:

▪ 15—24 lat	12,4%
▪ 25—34	3,9%
▪ 35—44	2,7%
▪ 45 lat i więcej	3,0%

wg poziomu wykształcenia:

▪ wyższe	1,6%
▪ policealne	3,6%
▪ średnie ogólnokształcące	4,9%
▪ średnie zawodowe	4,1%
▪ zasadnicze zawodowe	5,0%
▪ gimnazjalne, podstawowe i niepełne podst.	10,0%